
Frans Walkate-Archief Nutsspaarbank.

Aan het gebouw van de Nutsspaarbank werd in 1938 een nieuwe vleugel in de Geerstraat aangebouwd, op de plaats van de vroegere stallen van het huis Engelenberg. Het werd opgetrokken van beton en staal en was bestemd voor archief-ruimte. De toenmalige directeur, Frans Walkate, had met instemming van het bestuur besloten deze ruimte in te richten als bewaarplaats voor al datgene wat van belang zou kunnen zijn voor de geschiedenis van het heden en verleden van de stad Kampen.

Het was immers de bedoeling de samenstelling en de uitgifte van de Kamper Almanak door de Nutsspaarbank zelf te laten geschieden, om hiermede niet alleen een reeds tal van jaren bestaande cultuur-historisch belangrijke uitgave in stand te houden, doch deze tevens, voor zover mogelijk, als premie beschikbaar te stellen op de Wereldspaarstag, die jaarlijks op of omstreeks 31 October wordt gehouden.

In dit archief zouden worden opgeborgen en geordend hiervoor samen te brengen gegevens en betrouwbaar materiaal, teneinde daaruit telkens weer de benodigde stof te putten voor de vereiste copy voor deze jaarlijkse uitgave.

Al mochten de grote lijnen, waarlangs Kampen's roemrijk verleden zich had ontwikkeld en waarvoor de benodigde bronnen in het Oud-Archief van de stad aanwezig zijn, genoegzaam bekend zijn, dan toch ontbrak dikwijls een juist inzicht in de plaatselijke toestanden, gebruiken en gewoonten en kennis van de reacties op de gebeurtenissen van buitenaf, vooral voor zover het die van de laatste twee eeuwen betrof. Hier was een geheel ongeëxploiteerd terrein door algeheel gemis aan systematisch verzamelde gegevens over het betreffende tijdvak. Hoe snel verdwijnen dergelijke gegevens door het zich telkens weer vernieuwende heden! Persoonlijkheden op het gebied van kunst, politiek en wetenschap en wat zij tot stand brachten, raken in vergetelheid. Gebouwen, huizen,

straten en pleinen veranderen en verdwijnen, corporaties en verenigingen worden opgeheven, bedrijven en zaken liquideren; militaire instellingen, jarenlang van zo grote betekenis voor Kampen en haar bevolking, komen en gaan.

Wie zal zich ooit een goed beeld kunnen vormen van haar leven en streven in al die jaren, als dit alles niet zoveel mogelijk tijdig wordt verzameld en vastgelegd?

Zo voldeed deze opzet aan een grote behoefte voor de gehele Kamper gemeenschap en het bestuur van de spaarbank toonde hiermede zijn grote instemming door de bouw en de inrichting van deze archiefruimte.

In de loop der achter ons liggende oorlogsjaren ontviel ons de enthousiaste initiatiefnemer van dit archief, Frans Walkate, waarna als hulde voor zijn werk en als een blijvende nagedachtenis het de naam kreeg van: Frans Walkate-Archief.

Na de dood van de heer Walkate besloot het bestuur van de Nutsspaarbank, Mr Joan H. P. Ennema te verzoeken het beheer van het archief op zich te nemen. Ondanks de donkere jaren van oorlog en bezetting, slaagde Mr Ennema er toch in de collectie nog aanzienlijk uit te breiden. Vooral na de bevrijding kwamen zijn grote gaven; het archief eerst recht ten goede. Onvermoeid speurde Mr Ennema steeds naar nieuwe aanwinsten en zo groeide ook onder zijn leiding de oorspronkelijk eenvoudige opzet uit tot een op brede basis gesteld archief, dat in zijn soort vermoedelijk uniek is in Nederland. Helaas, reeds in de eerste maand van 1947 verraste de dood deze kunstzinnige mens en harde werker.

Enige maanden later vond het bestuur van de Spaarbank de heer H. J. Moerman bereid, althans voorlopig, het beheer van het archief op zich te nemen en het behoeft geen betoog dat de belangen van het Walkate-Archief op uitnemende wijze behartigd werden door deze kenner van de Kamper geschiedenis. Onder zijn deskundige leiding werkte ook de definitieve opvolger van de heer Ennema, Drs C. N. Fehrmann, zich in.

De tegenwoordige beheerder kan weer met dankbaarheid constateren, dat de belangstelling voor het archief voortdurend groter wordt en de bijeengebrachte verzameling en gegevens zelfs buiten de stad steeds meer de aandacht beginnen te trekken. Zijn streven is en zal ook in de toekomst

blijven, dit archief steeds verder uit te bouwen op een wijze, die ook wetenschappelijk verantwoord mag genoemd worden.

Kamper of oud-Kamper, belangstellende of vriend van dit dankbaar streven, nodigen wij uit, om ons hierbij te steunen. Help ons aan bouwstoffen voor dit cultuur-historische archief. Schenk ons portretten, verslagen, notulen, foto's van stadsgezichten of stadgenoten, lidmaatschapsbewijzen, brieven, gedichtenbundels, muziekprogramma's, kaarten en boekwerken, kortom alles wat maar geacht wordt, van belang te kunnen zijn.

De Kamper Almanak.

Mag het Frans Walkate-Archief met recht een unicum in ons land genoemd worden, iets dergelijks kan gezegd worden van de Kamper Almanak!

Elk jaar reikt het Bestuur van de Nutsspaarbank ter gelegenheid van Wereldspaadag meer dan duizend exemplaren van dit fraaie boekwerkje aan zijn cliëntèle uit.

Het spreekt van zelf, dat deze uitgave slechts verantwoord genoemd mag worden, wanneer er naar gestreefd wordt, de inhoud op een zo hoog mogelijk peil te brengen.

De beheerder van het Walkate-Archief, tevens redacteur van de Almanak, acht het dan ook zijn plicht, er voor te zorgen, dat de bijdragen, onder het „Varia“-gedeelte opgenomen, niet van tijdelijke, maar van blijvende waarde zullen blijken te zijn, opdat de lezers zich bewust mogen worden van het feit, dat het Bestuur van de Nutsspaarbank met deze kostbare uitgave niet alleen een practisch, maar vooral ook een idealistisch doel nastreeft: *belangstelling vragen en wekken voor het heden en verleden van onze mooie oude stad.*
